2003-04-14 Dnr 511-968-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara Skrallarberget som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Det aktuella området avgränsas med den svarta heldragna linjen på kartan i bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Skrallarberget.

Syfte

Syftet med naturreservatet Skrallarberget är att:
- bevara och vårda områdets naturskog
- successivt låta volymen stående och liggande död ved öka inom området
- genom ovannämnda insatser bevara förutsättningarna för områdets förekomst av hotade arter
- bibehålla områdets kvaliteter för skogshöns
- ge allmänheten möjlighet till besök i och upplevelser av en gammal barrskog

Inskränkningar och föreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att följande skall gälla i reservatet.

A. Beslut med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva någon form av skogsbruk,
2. bedriva täkt och annan verksamhet som förändrar områdets ytformer som att schakta, tippa, gräva, dika eller anordna upplag,
3. anlägga luftledning,
4. uppföra ny byggnad, mast, antenn eller annan anläggning,
5. bedriva markförbättringsåtgärd som kalkning eller gödsling i området,
6. bedriva jakt på tjäder.

Punkten A2 utgör inte hinder för underhåll och reparation av befintlig väg.

B. Förpliktelse med stöd av 7 kap. 6§ miljöbalken.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktigas att tåla sådana intrång i reservatet som:
1. gränsmarkering av, vägvisning, p-plats, markerad led och information om reservatet
2. undersökningar av markslag, landskapselement, växt- och djursamhällen samt arter, enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan
3. skötselåtgärder i enlighet med skötselplanen

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i, reservatet (gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:
1. insamla evertebrater, t ex skalbaggar och landmollusker,
2. samla in mossor, lavar och vedsvampar,
3. skada eller borttaga träd och buskar, inklusive död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar,
4. framföra fordon,
5. utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att i näringssyfte organiserat utnyttja området, samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar.

Föreskriften C4 utgör inte hinder för:
- terrängtransport av fälld älg förutsatt att spårbildning ej sker. Detta förutsätter att fordon med lågt marktryck används och att lämpligt körstråk för uttransport väljs
- uttransport av virke från de delar av fastigheten som ligger öster om reservatet. Transporten skall göras så att ingen spårbildning sker, och med ett minimum av påverkan på stående skog. Samråd med länsstyrelsen skall ske före uttransport.
- framförande av motorfordon på befintlig väg

I samband med naturvetenskapliga undersökningar kan länsstyrelsen meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C.

Ordningsföreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltningen eller för den del av länsstyrelsens regionala miljöövervakning som utförs i samråd med naturvårdsförvaltningen.

Ovan angivna inskränkningar under A ska inte utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Föreskrifternas ikraftträdande

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter den dag författningen utkommit från trycket i länets författningssamling.

2003-04-14 Dnr 511-968-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken (SFS 1998:1252) fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen.

Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen, (se bilaga 4).

BAKGRUND

Beskrivning av naturreservatet

Reservatet är ett cirka 1300 meter långt och 700 meter brett sammanhängande område med gammal skog som helt omges av ungskogar och kalhyggen. Området har sin västgräns på Skrallarbergets krön, och löper åt öster ned på bergets östra sida. Jordtäcket är över hela området tunt, och hällmarker finns spridda i området. Terrängen är småkuperad med gott om små fuktiga dråg, och torrare åsar där emellan. Inom området finns ett 10-tal mindre kärr (0,3 – 1,3 ha), som totalt har en yta av ungefär fyra hektar. Två av kärren har varsin liten tjärn på ungefär 0,3 hektar var.

Skogen är i de västra och centrala delarna en talldominerad, mager och ganska gles skog med litet inslag av gran och löv. Merparten är tallskog av lav-ristyp med en ålder runt 130 år. I västra delen finns många tallöverståndare med en ålder på både 300 och 400 år. Här finns också förhållandevis gott om torrträd, högstubbar och lågor. Frekvensen av grova tallågor är förvånansvärt god med tanke på den låga boniteten. Så gott som alla döda tallar, och en del av de levande, har brandljud. Överallt finns också gamla grova och grånade tallstubbar som en rest efter tidigare avverkningar. I de små drågen står mest gran med varierande inslag av asp, rönn, björk och sälg. Små och senvuxna granar håller successivt på att kolonisera den öppna tallskogen. I den här delen av området finns en växling mellan äldre partier där många träd är 200-400 år, och partier med yngre skog (100-150 år). Strukturen är sannolikt en effekt av tidigare skogsbruk.

I de östra, sluttande delarna är boniteten högre och här står en grandominerad skog med större inslag av löv som asp, björk och rönn. Åldern uppskattas också här till ungefär 130 år.

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området:

- *Västlig taiga* (9010) 80 ha

Beskrivning av det omgivande landskapet

Historik

Inom reservatsområdet finns inga registrerade forn- eller kulturlämningar.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Många gamla tallar, både levande och döda, har brandljud med en eller flera övervallning till följd av tidigare skogsbränder. Grånade gamla tallstubbar finns också kvar sedan tidigare avverkningar.

MOTIVERING

Motiv till skydd

Som en följd av att inga skogsbruksåtgärder genomförts på senare år finns här en naturskogsartad skog med gott om död ved, gamla träd, lövträd och åldersvariation. De kvaliteterna är grunden för områdets förekomst av rödlistade och hotade arter vilka idag har ett begränsat livsutrymme i de svenska skogarna. Med värmländska mått mätt är det aktuella skogsområdet en ovanligt stor areal sammanhängande gammal skog, vilket också det har ett stort värde. Ytterligare avverkning av skogar med nämnda kvaliteter försämrar förutsättningarna för ett långsiktigt bevarande av de rödlistade arterna.

Länsstyrelsen gör bedömningen att ett långsiktigt bibehållande av de biologiska kvaliteterna i skogsområdet på Skrallarberget bara kan klaras genom att det undantages från skogsbruk och andra arbetsföretag som kan ha en negativ påverkan på mark, flora eller fauna.

Proportionalitetsprincipen

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet, och de inskränkningar som gjorts i markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen.

ÖVRIGT

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken (SFS 1998:1252) fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen.

Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen, (se bilaga 4).

2003-04-14 Dnr 511-968-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Ärendets handläggning

Den gamla naturskogen på Skrallarberget uppmärksammades vid Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1998. På hösten 1999 tog markägarna kontakt med länsstyrelsen för att diskutera frågan om ekonomisk ersättning för den stora nyckelbiotopen. Vid ett fältbesök den 18:e november 1999 konstaterades att området har höga naturvärden, och borde skyddas som naturreservat. Värdering av aktuell del genomfördes och förhandling vidtog. Avtal om intrångsersättning för hela området tecknades i december 2001.

Beskrivning av reservatets gränser

Områdets västra kant följer den gamla skogens beståndsgräns mellan fastighetens norra och södra gräns. Norra kanten följer fastighetsgränsen. Östra gränsen går i rät vinkel mot den norra fastighetsgränsen, och löper igenom norra spetsen på den lilla långsmala myr som når nästan fram till fastighetsgränsen ungefär 1300 meter öster om den västra gränsen. Södra gränsen följer befintlig fastighetsgräns.

Yttranden från remissinstanserna

Torsby kommun och LRF Värmland har lämnat yttranden utan erinran mot reservatsbildningen. Wermlands Ornitologiska Förening tillstyrker förslaget och ser gärna en bättre dokumentation av fågelfaunan.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kerstin Wallin. Föredragande har varit avdelningsdirektör Johan Bohlin. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson och länsantikvarie Göran Wettergren.

KERSTIN WALLIN

Johan Bohlin

Postadress
Länsstyrelsen Värmland
651 86 KARLSTAD

Besöksadress
Växnäsgatan 5-7

Telefon
054 – 19 70 00 (växel)
054 – 19 70 68 (direkt)

Telefax
054 – 19 77 00

E-post
miljo@s.lst.se

2003-04-14 Dnr 511-968-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Registeruppgifter
4. Skötselplan
5. Artlista
6. Hur man överklagar

Sändlista

Erik Edgren, Björkvägen 3 A, 191 41 SOLNA mb

Bengt Edgren, Granbacken 24, 856 34 SUNDSVALL mb

Karin Edgren, 63 Linkfield, Lane, Red Hill, Surrey RH I 1 DU, GREAT BRITAIN

Dalby viltvårdsområde, c/o Frank Magnusson, Benteby 6, 680 52 AMBJÖRBY mb

Likåvägens vägsamfällighet, c/o Dag Nyström, Vestby 9, Gamla bryggeriet, 680 52 AMBJÖRBY mb

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

Skogsvårdsstyrelsen i Värmland-Örebro län, Box 387, 651 09 KARLSTAD

Lantmäteriet, Box 1068, 651 15 KARLSTAD

Torsby kommun, 685 80 TORSBY

Värmlands läns Jaktvårdsförbund, Box 65, 660 60 MOLKOM

Lantbrukarnas Riksförbund, Länsförbundet i Värmlands län, Lillerud, 660 50 VÅLBERG

Naturskyddsföreningen, Länsförbundet i Värmland, Verkstadsgatan 1, 652 19 KARLSTAD

Wermlands Ornitologiska Förening, Älvsborgsvägen 6, 681 43 KRISTINEHAMN

Värmlands Botaniska Förening, c/o Peter Danielsson, Stöpsjöhyttan, 682 00 FILIPSTAD

PLAN

KME

Lantbruks- och Fiskeenh.

BESLUTSKARTA
Naturreservatet Skrallarberget

skala 1:10 000

ÖVERSIKTSKARTA
Naturreservatet Skrallarberget

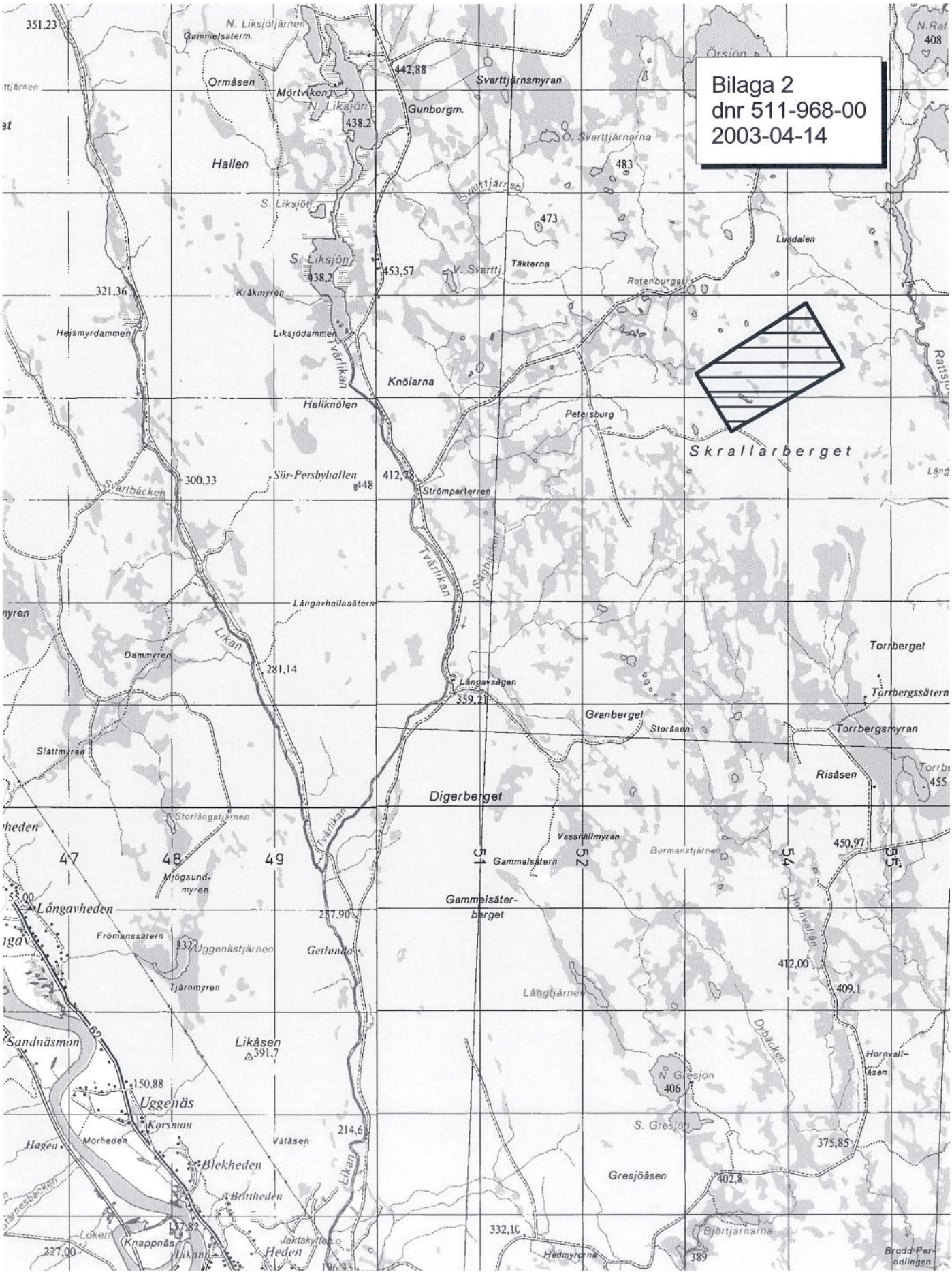

skala 1:50 000

BESLUT

2003-04-14 Dnr 511-968-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Bilaga 3. Registeruppgifter

Objektnamn	Skrallarberget
Objektnummer	17-99-071
Skyddsform	Naturreservat
Län	Värmland
Kommun	Torsby
Församling	Dalby
Läge	10 km nordost Likenäs
Mittpunktskoordinater	1353826/6734258
Kartblad	Terrängkartan 13D NV Fastighetskartan blad 13D 6a
Naturgeografisk region	32a
Gräns	Digitaliserade gränser finns att tillgå via Länsstyrelsen Värmland.
Area	87 hektar skogsmark, varav ca 4 hektar myr
Fastigheter och fastighetsägare	del av Långav 1:88 Erik Edgren, Bengt Edgren och Karin Edgren
Kategori av sakägare	Privat
Skyddsföreskrifter	Indispensabla totala: A1-A5 Dispensabla:C5
Skyddsföreskrifter produktiv skogsmark	A1
Planerade anläggningar	Informationstavla, p-plats P-plats
Inventeringar, övrig dokumentation	Nyckelbiotopsinventering
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Värmlands län

Naturtyper (ha):		
	Naturtyp enligt Natura 2000	***Specifikation och arealer***
Skogsmark		
	Västlig taiga (9010)	*Barrnaturskog (80 ha)*

2003-04-14 511-968-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Bilaga 4. Skötselplan

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SKRALLARBERGET, TORSBY KOMMUN

Skötselplanen omfattar denna textdel samt ekonomisk utredning. Skötselplanen bör revideras vart tionde år. Erfarenheter från naturvårdsförvaltningen eller naturvårdsbiologisk forskning kan påkalla en tidigare revision.

Syftet med naturvårdsförvaltningen

Förvaltningen av naturreservatet har som syfte att dels bevara nuvarande naturskogskaraktär, och dels bibehålla och förstärka en gynnsam bevarandestatus för de arter som är knutna till områdets naturskog med sin förekomst av gamla träd, död ved och lövträd. Förvaltningen skall också göra området mer tillgängligt för besökare.

Syftet ska nås genom att:

- igenväxning av gran motverkas i aktuella delar
- p-plats med informationstavla iordningställs vid reservatets sydvästra hörn

Beskrivning

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området:

- *Västlig taiga (Barrnaturskog)* (9010) *80* ha

Historisk och nuvarande markanvändning

Skötselområden

Då området är ett sammanhängande, gammalt skogsbestånd med likartat utseende över hela ytan görs ingen uppdelning i flera skötselområden. Nedan beskrivs reservatets skötsel med avseende på karaktär och naturvärde samt de skötselåtgärder som föreslås för ett bibehållande av en gynnsam bevarandestatus för arter och habitat.

Skötselområde

Området är ett cirka 1300 meter långt och 700 meter brett sammanhängande område med gammal skog som helt omges av ungskogar och kalhyggen. Jordtäcket är över hela området tunt, och hällmarker finns spridda i området. Terrängen är småkuperad med gott om små fuktiga dråg, och torrare åsar där emellan. Inom området finns ett 10-tal mindre kärr (0,3 – 1,3 ha), som totalt har en yta av ungefär fyra hektar. Två av kärren har varsin liten tjärn på ungefär 0,3 hektar var.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Skogen är i de västra och centrala delarna en talldominerad, mager och ganska gles skog med litet inslag av gran och löv. Merparten är tallskog av lav-ristyp med en ålder runt 130 år. Speciellt i västra delen finns många tallöverståndare med en ålder på både 300 och 400 år. Här finns också förhållandevis gott om torrträd, högstubbar och lågor. Frekvensen av grova tallågor är förvånansvärt god med tanke på den låga boniteten. Så gott som alla döda tallar, och en del av de levande, har brandljud. Överallt finns också gamla grova och grånade tallstubbar som en rest efter tidigare avverkningar. I de små drågen står mest gran med varierande inslag av asp, rönn, björk och sälg. Små och senvuxna granar håller successivt på att kolonisera den öppna tallskogen. I den här delen av området finns en växling mellan äldre partier där många träd är 200-400 år, och partier med yngre skog (100-150 år). Strukturen är sannolikt en effekt av tidigare skogsbruk.

I de östra, sluttande delarna är boniteten högre och här står en skogen grandominerad skog med större inslag av löv som asp, björk och rönn. Åldern uppskattas också här till ungefär 130 år.

- Mål

På magrare delar skall skogen vara gles och talldominerad. Antalet gamla och solbelysta tallar skall på sikt öka, och likaså volymen grov, död tallved.
I mindre svackor i västra delen, och i merparten av områdets östra del, bibehålls dagens struktur med dominans av gran och varierande inslag av lövträd som asp, björk och rönn.

- Åtgärder

Ringbarkning eller fällning av gran där denna tenderar att kolonisera glesa talldominerade partier med biotopförändring som följd. Även i grandominerade partier kan granar ringbarkas eller fällas för att gynna vissa gamla lövträd eftersom föryngringen av löv är mycket svår på grund av rådande betestryck av älg.

Information och tillgänglighet

Nuläge:

En enskild väg leder fram mot området. Särskilda anordningar för information och tillgänglighet för allmänheten saknas för närvarande.

Mål:

Tillgängligheten till, och informationen om naturreservatet för den intresserade allmänheten skall förbättras.

Åtgärder:

Iordningställande av p-plats och informationstavla.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Utmärkning av naturreservatets gräns

Utmärkning skall utföras enligt svensk standard (SIS 031522).

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

År 1	Markering av reservatets gränser, p-plats och informationstavla
År 2-10	Eventuell ringbarkning eller fällning av gran

Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren skall utöva fortlöpande tillsyn av reservatet. För uppgiftens utförande bör lokal tillsynsman eller motsvarande engageras.

Dokumentation

Utöver en snabb inventering vid nyckelbiotopsinventeringen, och ett kort fältbesök därutöver finns inget dokumenterat om områdets naturvärden.

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar utförda skötselåtgärder, tillsyn över föreskrifter, uppföljning av skötsel- och kvalitetsmål samt kostnader för och finansiering av verksamheten.

Vidare skall naturvårdsförvaltaren ansvara för att naturvetenskaplig dokumentation utförs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Staten bekostar utmärkning av reservatets gränser samt tillsyn, löpande underhåll och grundläggande dokumentation.
Kostnader för de åtgärder som redovisas i skötselplanen fastställs inte i och med beslutet om skötselplanen.

EKONOMISK UTREDNING AV PLANERADE ÅTGÄRDER

ÅTGÄRDER	PRIO	ÅR	KOSTNAD (SKR)
Gränsmarkering	1	1	15.000
Tillsyn	1	1-10	1.000/år
Informationstavla	1	2	15 000
Informationsbroschyr	1	2	15 000
Fällning av gran	2	1-10	15.000
Dokumentation	2	5	10.000

Artlista

Lista över signal- och rödlistade arter, noterade vid Skrallarberget, Torsby kommun

Nedan förtecknas de arter som påträffats inom gränserna för naturreservatet Skrallarberget. De arter som är rödlistade är försedda kategoriförkortning efter det latinska namnet. Kategorierna och namnen följer *Rödlistade arter i Sverige 2000* (Gärdenfors. U., ArtDatabanken, SLU Uppsala).

Fåglar
Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus* (VU)
Tjäder, *Tetrao urogallus*

Lavar
Kolflarnlav, *Hypocenomyce sp.*
Dvärgbägarlav, *Cladonia parasitica* (NT)
Garnlav, *Alectoria sarmentosa*
Vitgrynig nållav, *Chaenotheca subroscida* (NT)
Lunglav, *Lobaria pulmonaria*
Skrovellav, *Lobaria scrobiculata* (NT)
Stuplav, *Nephroma bellum*
Bårdlav, *Nephroma parile*
Kortskaftad ärgspik, *Microcalicium ahlneri*
Aspgelélav, *Collema subnigrescens* (NT)
Violettgrå tagellav, *Bryoria nadvornikiana* (NT)
Gammelgranlav, *Lecanactis abietina*
Brunpudrad nållav, *Chaenotheca gracillima* (NT)

Svampar
Gammelgranskål, *Pseudographis pinicola* (NT)

Uppgiftslämnare: Johan Bohlin och Roger Gran.

Länsstyrelsen
Värmland

Bilaga 6
Formulär 1

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos **regeringen, Miljödepartementet.**
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till **Länsstyrelsen** och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom **tre veckor** från den dag Ni anses fått **del av beslutet**, annars kan Ert överklagande inte tas upp.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.
	Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.

Utgåva 5/01